

Utforska rummet – en metod för biblioteksutveckling

Även det mest välbekanta rum behöver utforskas, eller bli sett med nya ögon, emellanåt. Vi blir alla hemmablinda i en välbekant miljö. Att då och då stanna upp för att se rummet och inredningen ur nya vinklar kan vara ett sätt att hitta nya perspektiv och utgöra en grund för förändring.

-Hur ser rummet ut för den som för första gången besöker biblioteket? Ljus, ljud, stämning och andra sinnestryck påverkar oss så snart vi kliver över tröskeln till ett visst rum.

Biblioteken, i synnerhet folkbibliotek, har många olika funktioner. Folkbibliotekens komplexitet ställer stora krav på hur ytorna används och hur inredningen bör utformas. Sittmöbler och läshörnor ska samsas med datorarbetsplatser och studieplatser, bokhyllor som skärmar av eller skapar gångstråk. Öppenhet kontra skydd och slutenhet; hur upplevs biblioteket av den som vill låna, läsa, lyssna, studera eller bara strosa runt?

Många nya fantastiska bibliotekshus har byggts under senare år och det är lätt att man glömmer bort äldre men funktionella bibliotek. Hur ser förhållandet mellan dagsljus och konstljus ut? Vilka förutsättningar finns att möblera utifrån de ljusförhållanden som råder? Hur är akustiken i lokalen? Finns förutsättningar för att skapa lugna zoner samtidigt som andra delar ger utrymme för samtal och samvaro? Kafédel, tidningshörna, tidskrifter - i biblioteket ska många delar rymmas och samspela med varandra, hur åstadkommer man en bra mix? Arrangemang och programverksamhet ställer särskilda krav på inredning och öppna ytor. Hur kan en yta för konst och andra utställningar utformas?

Vi, en konstnär och en biblioteksutvecklare som båda är intresserade av arkitekturens rumsliga förutsättningar, har tillsammans utformat en metod som stödjer förändringsprocesser i biblioteket och biblioteksrummet genom att arbeta i grupprocesser med hela arbetslaget. Att hela arbetslaget är med, att man diskuterar förutsättningar och lösningar ihop och att var och en ges möjlighet att framföra sina tankar, är en av metodens bärande idéer. Flera tillsammans tänker bättre än var och en för sig. Metoden skapar engagemang och ger energi, väsentliga delar inför det fortsatta arbetet med förnyelsen av rummet. Tillsammans tittar vi på visionen framåt och söker i historien bakåt.

Metoden går ut på att synliggöra och visa på vilka möjligheter som finns i biblioteksrummet genom att fokusera på lokalens identitet och dess förutsättningar för verksamheten. Vi arbetar omväxlande i helgrupp och i smågrupper i en kreativ process där alla är delaktiga. Högt i tak och ett givande och tagande – arbetslaget tar tillsammans ansvar för resultat och hur det fortsatta arbetet ska bedrivas.

Vi har arbetat med biblioteksutveckling med hjälp av den här modellen på fyra huvudbibliotek och åtta filialbibliotek i Halland samt tre folkbibliotek i Uppsala län och två i Västra Götaland.

Agneta Göthesson är verksam som konstnär och lärare inom konstområdet. Agneta har tidigare arbetat på folkbibliotek och länsbibliotek och har även erfarenhet av arbete i bokhandel.

Eiler Jansson arbetar som biblioteksutvecklare på Kultur i Halland –regionbiblioteket. Biblioteket som fysiskt rum och medier är mina huvudsakliga arbetsområden.

2018-05-24 /ejj